

Số: 16/2024/QĐST-DS

Cư M'gar, ngày 04 tháng 12 năm 2024

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TOÀ ÁN NHÂN DÂN HUYỆN CƯ M'GAR, TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên họp: Ông Phan Trọng Phụng

Thư ký phiên họp: Bà Đinh Thị Thảo – Thư ký Tòa án nhân dân huyện Cư M'gar

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cư M'gar tham gia phiên họp: Bà Trần Thị Mỹ Châu – Kiểm sát viên

Ngày 04 tháng 12 năm 2024 tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Cư M'gar mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 277/2024/TLST-VDS ngày 29 tháng 10 năm 2024 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 18/2024/QĐST – VDS ngày 21 tháng 11 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà H Čep Ê, sinh năm 1975, có mặt

Địa chỉ: Buôn E, thị trấn E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Bà H Brê Ê, sinh năm 1965, vắng mặt

Địa chỉ: Buôn E, thị trấn E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk

Người làm chứng:

- Bà H Gũl ÊBan, sinh năm 1960, có mặt

Địa chỉ: Buôn E, thị trấn E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự, bản tự khai và tại phiên họp người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà H Čep Ê trình bày:

Bố mẹ bà là ông Y Rũ N, sinh năm 1928 và H Nỡ ÊBan, sinh năm 1938 có 05 người con là: H Čep Ê, chị gái H Gũl ÊBan, chị gái H Brê Ê, chị gái H Juit ÊBan (đã chết) và ông Y Kuôih Ê. Bà H B ÊBan không kết hôn với ai, không có con. Ông Y Rũ N và bà H Nỡ ÊBan đều đã chết.

Trước đây bà H Brê Ê khỏe mạnh, làm nông phụ giúp gia đình. Cuối năm 2021, bà H1 ÊBan một số dấu hiệu bất thường, không ra ngoài giao tiếp với ai, chỉ ở trong phòng kín, không thể tự sinh hoạt cá nhân được, thường xuyên nói nhảm,

mệt mỏi, thường xuyên quỳ lạy, vái xung quanh. Gia đình đã đưa đi điều trị ở bệnh viện T và được chẩn đoán là bị F20 - tâm thần phân liệt. Từ cuối năm 2021 đến nay gia đình tiếp tục đưa bà H Brê Ê khám và chữa trị tâm thần tại Trung Tâm Y Tế huyện C, Bệnh viện T. Ngày 29/10/2020 bà H B ÊBan được cấp giấy xác nhận khuyết tật, từ tháng 8 năm 2023 đến nay bà H Brê Ê được hưởng chế độ bảo trợ xã hội hàng tháng dành cho người khuyết tật. Hiện tại bà H B ÊBan đang sinh sống cùng vợ chồng bà H Čep Ê và được vợ chồng bà chăm sóc. Nếu dừng uống thuốc điều trị thì bệnh của bà H Brê Ê lại tái phát, bị hoang tưởng, nói năng linh tinh, không kiểm soát được cảm xúc.

Để đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp cho bà H Brê Ê và gia đình trong các giao dịch dân sự về sau nên bà H Č ÊBan yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố bà H B ÊBan là người mất năng lực hành vi dân sự.

Người làm chứng bà H Gŭl ÊBan trình bày:

Bà H Gŭl ÊBan là chị gái của bà H B ÊBan. Trước đây bà H B ÊBan hoàn toàn khỏe mạnh, lao động cùng gia đình. Cuối năm 2021, H Brê Ê bị một số dấu hiệu bất thường. Gia đình đã đưa đi khám ở bệnh viện T và được chẩn đoán là bị F20 - tâm thần phân liệt. Gia đình đã đưa H Brê Ê đi khám và điều trị nhiều nơi nhưng không hết.

Ý kiến của Kiểm sát viên tại phiên họp: Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán kể từ khi thụ lý vụ án cho đến trước thời điểm Thẩm phán ra Quyết định giải quyết việc dân sự.

Thẩm phán đã thực hiện theo đúng quy định tại khoản 2 Điều 366, Điều 377 của Bộ luật tố tụng dân sự.

Tại phiên họp Thẩm phán, Thư ký đã tiến hành các thủ tục đúng theo quy định tại Điều 369 Bộ luật tố tụng dân sự.

Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng dân sự, người yêu cầu, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan, người làm chứng đã chấp hành đúng theo quy định của pháp luật.

Về nội dung: Căn cứ theo đơn yêu cầu tuyên bố bà H Brê Ê là người mất năng lực hành vi dân sự của bà H Č ÊBan và căn cứ vào kết luận giám định pháp y tâm thần số 241/KLGD ngày 18 tháng 11 năm 2024 của Trung tâm P1. Đề nghị Tòa án áp dụng khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 376 Bộ luật tố tụng dân sự, Điều 22 Bộ luật dân sự chấp nhận đơn yêu cầu của bà H Č ÊBan. Tuyên bố bà H Brê Ê, sinh năm 1965 là người mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện CưMgar nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết: Bà H Čep Ê yêu cầu Tòa án quyết tuyên bố bà H Brê Ê là người mất năng lực hành vi dân sự. Bà H B ÊBan hiện đang cư trú tại: thị trấn E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk. Đây là việc dân sự thuộc

thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện CưMgar theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Về yêu cầu của đương sự: Căn cứ tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, đơn yêu cầu, bản tự khai của người yêu cầu bà H Ớp Ê trình bày:

Bà H Ớp Ê là em gái của bà H B ÊBan. Bà H B ÊBan không kết hôn, không có con, bố mẹ đều đã chết. Trước đây bà H Brê Ê khỏe mạnh, vẫn làm nông phụ giúp gia đình. Cuối năm 2021, bà H B ÊBan một số dấu hiệu bất thường, không ra ngoài giao tiếp với ai, chỉ ở trong phòng kín, không thể tự sinh hoạt cá nhân được, thường xuyên nói nhảm, mệt mỏi, thường xuyên quỳ lạy, vái xung quanh. Gia đình đã đưa đi khám ở bệnh viện T và được chẩn đoán là bị F20 - tâm thần phân liệt. Ngày 29/10/2020 bà H B ÊBan được cấp giấy xác nhận khuyết tật, từ tháng 8 năm 2023 đến nay bà H Brê Ê được hưởng chế độ bảo trợ xã hội hàng tháng dành cho người khuyết tật. Vì vậy, bà H Ớp ÊBan yêu cầu Tòa án tuyên bố bà H Brê Ê là người mất năng lực hành vi dân sự.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự quy định “*Điều 22. Mất năng lực hành vi dân sự*

1. Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần.”

Ngày 08/11/2024 Tòa án nhân dân huyện Cư M’gar đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 28/2024/QĐ-TA đối với năng lực hành vi dân sự của bà H B ÊBan theo đơn yêu cầu của bà H Ớp ÊBan.

Căn cứ kết luận giám định pháp y tâm thần số 241/KLGD ngày 18 tháng 11 năm 2024 của Trung tâm P1, kết luận: H Brê Ê, sinh năm 1965; địa chỉ: Buôn E, thị trấn E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk về y học: Hiện tại (tại thời điểm giám định) đương sự bị bệnh: Rối loạn phân liệt, giai đoạn bệnh tiến triển (theo Bảng phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 – ICD10, bệnh có mã là F21). Về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Từ các tài liệu, chứng cứ thu thập được trong hồ sơ, trình bày của đương sự, người làm chứng tại phiên họp xét thấy yêu cầu của bà H Ớp Ê yêu cầu tuyên bố bà H Brê Ê là người mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, phù hợp với Điều 22 Bộ luật dân sự nên cần chấp nhận.

[3] Về chi phí giám định và lệ phí:

Về chi phí giám định: Bà H Ớp Ê đã nộp trực tiếp cho Trung tâm P1 nên Tòa án không đặt ra để xem xét.

Về lệ phí: Bà H Ớp Ê phải chịu lệ phí việc dân sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 369, Điều 370, 371, 376, 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 22 Bộ luật dân sự; Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 và khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

1. Chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà H Ế Ban.

Tuyên bố bà H Brê Ê, sinh năm 1965 là người mất năng lực hành vi dân sự.

Giao dịch dân sự của người mất năng lực hành vi dân sự H Brê Ê phải theo quy định của pháp luật.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà H Ế Ban phải chịu 300.000 đồng lệ phí việc dân sự sơ thẩm được khấu trừ vào số tiền 300.000 đồng đã nộp tạm ứng lệ phí theo biên lai số AA/2023/0007989 ngày 17 tháng 10 năm 2024 tại Chi cục thi hành án dân sự huyện Cư M'gar.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Đương sự;
- Chi cục THADS Cư M'gar;
- VKSND Cư M'gar;
- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

**TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

Phan Trọng Phụng